O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O`quv ishlari bo`yicha prorektor

T.S. Sharipov

2024 yil "____" _________

XALQARO MOLIYA MUNOSABATLARI

FANI BO`YICHA

SILLABUSI

(Kunduzgi va kechki ta’lim shakli uchun)

Bilim sohasi: 400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq

Ta’lim sohas: 410 000 – Biznes va boshqaruv

Ta’lim yo`nalishi: 60410400 – Moliya va moliyaviy texnologiyalar

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Bank-moliya xizmatlari fakulteti
Ikkinchi va kechki ta'lim bo'limi
uchun
60410400 – Moliya va moliyaviy texnologiyalar ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	**Xalqaro moliya munosabatlari**
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	**INTFIN106**
Yil:	3
Semestr:	1
Ta`lim shakli:	Kunduzgi va kechki
Mashg`ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma`ruza	44
Amaliy mashg`ulotlar	46
Laboratoriya mashg`ulotlar	-
Seminar	-
Mustaqil ta`lim	90
Kredit miqdori	6
Baholash shakli:	Yozma
Fan tili:	O`zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarda mamlakatning xalqaro moliya munosabatlaridagi ishtirokini tashkil etish va rivojlantirishning ham nazariy, ham amaliy tomonlarini, xalqaro moliya tizimi ishtirokchilari faoliyatini hamda xalqaro moliya operatsiyalarini amalga oshirish va boshqarish usullari buyicha bilim, kunikma va malaka shakllantirishdir.

Fanni o`zlashtirish uchun zarur boshlang`ich bilimlar	
1	Moliya FINASC06
2	Xalqaro moliya institutlari INFIIN04
3	Moliyaviy nazorat FINCON08

Ta`lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jixatidan:
TN1	xalqaro moliya munosabatlari va uning tashkiliy-huquqiy asoslari;
TN2	xalqaro valyuta bozorlari; jaxon valyuta tizimining rivojlanish boskichlari; valyuta risklarini boshqarish uslubiyoti;
TN3	xalqaro korporatsiyalar faoliyatini tashkil etish va boshqarish; tulov balansini shakllantirish va boshqarish;
TN4	yevrobozorlardagi operatsiyalar; xalqaro moliya tashkilotlari faoliyati; xalqaro valyuta operatsiyalarini amalga oshirish tartibi;
TN5	O'zbekistonning xalqaro moliya tizimiga integratsiyalashuvi haqida tasavvur va bilimga ega bulishi;
	Ko`nikma jixatidan:
TN6	mamlakatning xalqaro moliya munosabatlaridagi ishtirokini baxolash va xalqaro moliya operatsiyalarida zamonaviy kompyuter texnologiyalaridan foydalanish;
TN7	xalqaro moliya munosabatlari rivojlanish tendensiyalarini aniklash maqsadida ilmiy-amaliy tadkikotlar utkazish buyicha kunikmalariga ega bulishi;
TN8	xalqaro moliya munosabatlarini rivojlantirish buyicha chora- tadbirlarni ishlab chikish to'g'risida anik malakalariga ega bulishi kerak.
TN9	mamlakatning xalqaro moliya munosabatlaridagi ishtirokini baxolash va xalqaro moliya operatsiyalarida zamonaviy kompyuter texnologiyalaridan foydalanish;

Fan mazmuni		
	Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza(M)	
M1	Jahon iqtisodiyoti rivojlanishida xalqaro moliyaning roli	2
M2	Jahon moliyaviy arxitekturasi va xalqaro moliya tizimi	2
M3	Jahon iqtisodiyoti globallashuvi	2
M4	Xalqaro moliya tizimi	2
M5	Xalqaro valyuta munosabatlari	2
M6	**Jahon valyuta tizimi va uning rivojlanish bosqichlari.**	
M6.1	Valyuta tizimi va uning asosiy elementlari.	2
M6.2	Jahon valyuta tizimining rivojlanish bosqichlari va uning xususiyatlari	2
M7	Xalqaro moliya munosabatlarida valyuta risklarini boshqarish	2
M8	Xalqaro kapital harakati	2
M9	Xalqaro lizing operatsiyalari	2
M10	Xalqaro kredit va investitsiya munosabatlarining rivojlanishi	2
M11	Xalqaro hisob-kitoblar va ularning shakllari	2
M12	Jahon moliya bozori va uning rivojlanish xususiyatlari	2
M13	Xalqaro moliya munosabatlarida to'lov balansini boshqarish	2
M14	Xalqaro moliyaviy markazlar	2
M15	Yevrobozorlarning yuzaga kelishi va ulardagi operatsiyalar	2
M16	**Transmilliy korporatsiyalar xalqaro moliya munosabatlari sub'ekti sifatida.**	
M16.1	Xalqaro korporatsiyalarning yuzaga kelishi va ular faoliyatining mohiyati	2
M16.2	Transmilliy korporatsiyalar faoliyatining iqtisodiyot uchun afzalliklari.	2
M17	**Xalqaro iqtisodiy integratsiya jarayonlari**	

M17.1	Xalqaro iqtisodiy integratsion jarayonlar.	2
M17.2	Hududiy iqtisodiy integratsiyalar bilan bog'liq muammolar va ziddiyatlar	2
M18	Xalqaro moliya tizimida moliya-sanoat guruhlari	2
M19	Xalqaro moliya tashkilotlarining xalqaro moliya munosabatlari taraqqiyotidagi o'rni	2
	Jami	44
	Mashg'ulotlar shakli: Amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Jahon iqtisodiyoti rivojlanishida xalqaro moliyaning roli	2
A2	Jahon moliyaviy arxitekturasi va xalqaro moliya tizimi	2
A3	Jahon iqtisodiyoti globallashuvi	2
A4	Xalqaro moliya tizimi	2
A5	Xalqaro valyuta munosabatlari	2
A6	**Jahon valyuta tizimi va uning rivojlanish bosqichlari.**	
A6.1	Valyuta tizimi va uning asosiy elementlari.	2
A6.2	Jahon valyuta tizimining rivojlanish bosqichlari va uning xususiyatlari	2
A7	Xalqaro moliya munosabatlarida valyuta risklarini boshqarish	2
A8	Xalqaro kapital harakati	2
A9	Xalqaro lizing operatsiyalari	2
A10	Xalqaro kredit va investitsiya munosabatlarining rivojlanishi	2
A11	Xalqaro hisob-kitoblar va ularning shakllari	2
A12	Jahon moliya bozori va uning rivojlanish xususiyatlari	2
A13	Xalqaro moliya munosabatlarida to'lov balansini boshqarish	2
A14	Xalqaro moliyaviy markazlar	2
A15	Yevrobozorlarning yuzaga kelishi va ulardagi operatsiyalar	2
A16	**Transmilliy korporatsiyalar xalqaro moliya munosabatlari sub'ekti sifatida.**	
A16.1	Xalqaro korporatsiyalarning yuzaga kelishi va ular faoliyatining mohiyati	2
A16.2	Transmilliy korporatsiyalar faoliyatining iqtisodiyot uchun afzalliklari.	2
A17	**Xalqaro iqtisodiy integratsiya jarayonlari**	
A17.1	Xalqaro iqtisodiy integratsion jarayonlar.	2
A17.2	Hududiy iqtisodiy integratsiyalar bilan bog'liq muammolar va ziddiyatlar	2
A18	Xalqaro moliya tizimida moliya-sanoat guruhlari	2
A19	Xalqaro moliya tashkilotlarining xalqaro moliya munosabatlari taraqqiyotidagi o'rni	2
A20	Xalqaro moliya munosabatlariga integratsiyalashuv masalalari	2
	Jami	46

№	Mustaqil ta'lim (MT)	Ajratil-gan soat
MT1	Xalqaro moliya munosabatlari rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari.	4
MT2	Milliy iqtisodiyotga xalqaro moliya munosabatlarning ijobiy va salbiy ta'siri.	4
MT3	Tashki savdo munosabatlari rivojlanishiga xos bulgan tendensiyalar.	4
MT4	Xalqaro valyuta bozori va undagi operatsiyalar.	2
MT5	Tashki iqtisodiy faoliyatga davlat tomonidan ta'sir etishning moliyaviy usullari va vositalari.	4
MT6	Mamlakat milliy valyuta siyosatining iqtisodiy mazmuni, maqsad va shakllari.	4
MT7	Xalqaro valyuta-kredit munosabatlarida risklarni aniklash.	2
MT8	Jaxon valyuta tizimining rivojlanish bosqichlari va uning xususiyatlari.	4
MT9	Xalqaro valyuta fondi (XVF) faoliyati va uning jaxon valyuta tizimiga ta'siri.	4
MT10	Xalqaro investitsion munosabatlar rivojlanishining zamonaviy xolati.	4
MT11	Global valyuta-moliya tizimini islox qilish muammolari	2
MT12	Chet el investitsiyalarini jalb qilish va O'zbekistonda qulay investitsion muxitni shakllantirish masalalari.	4
MT13	O'zbekistonda xalqaro kredit liniyalaridan foydalanish amaliyoti.	4
MT14	O'zbekistonning xalqaro moliya tashkilotlari bilan hamkorligi.	4
MT15	Jaxon iqtisodiyoti globallashuvining asosiy manbalari va omillari.	4
MT16	Milliy valyuta bozoridagi operatsiyalar va ularga ta'sir etuvchi omillar.	4
MT17	Valyuta riskini boshqarish usullari va ularning tasniflanishi.	2
MT18	Transmilliy korporatsiyalar faoliyatining zamonaviy tendensiyalari.	4
MT19	Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning rivojlanish xususiyatlari.	2
MT20	Osiyo xududiy integratsiyasiga xos bulgan asosiy xususiyatlar.	4
MT21	Jaxon banki guruxi va unga kiruvchi tashkilotlar faoliyati.	2
MT22	O'zbekistonda tashki savdo operatsiyalarini rivojlantirish amaliyoti.	2
MT23	O'zbekistonda xalqaro moliya munosabatlari samaradorligini oshirishning valyuta mexanizmi.	4
MT24	Jaxon moliya tizimi barkarorligini ta'minlashda xalqaro moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashning uziga xos xususiyatlari.	4

MT25	Yevrovalyuta bozorini tartibga solish amaliyoti.	2
MT26	Ofshor moliyaviy markazlarning turlari va ular tomonidan ko'rsatiladigan xizmatlar	2
MT27	To'lov balansiga ta'sir etuvchi omillar va uni tartibga solishning asosiy usullari	2
MT28	Xalqaro investitsiya munosabatlarini tartibga solish amaliyoti	2
	JAMI:	**90**

	Asosiy adabiyotlar
1	J.R.Zaynalov, D.X.Aslanova, T.B.Imomqulov Xalqaro moliya munosabatlari - T.: "Iqtisod-moliya", 2020. - 688 b.
2	Ataniyazov J.X., Alimardonov E.D. Xalqaro moliya munosabatlari. Darslik. –T.: «O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati», 2014. – 432 b.
3	Звонова Е. Мировие финанси. Практикум. Учебно-практическое пособие.– М.: КноРус, 2018. – 234 с.
4	Эскиндаров М., Звонова Йе. Международние валютние отношения. Учебник. – М.: КноРус, 2020. – 542 с.
5	Хасбулатов Р.И. Международниэ финанси. Учебник. / Р.И. Хасбулатов. – М.: Издателство Юрайт, 2014. – 567 с.
6	Эскиндаров М., Звонова Йе. Международний кредит. Учебник. – М.: КноРус, 2019. – 430 с.
7	Frederic S. Mishkin., Stanley G. Eakins. Financial markets and institutions. Pearson. – 9th ed. 2018. – 808 p.
	Qo'shimcha adabiyotlar
1	Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: O'zbekiston, 2017. - 56 b.
2	Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: O'zbekiston, 2017. - 48 b
3	Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: O'zbekiston, 2017. – 488 b.
4	Блохина И.М. Международние финансовие организации и их рол в международних финансових отношениях. «Экономика и социум» №3(34) 2017.
5	www.scopus.com – (Xalqaro ilmiy ma'lumotlar bazasi).
6	www.worldbank.org – (Jahon banki rasmiy veb sayti).
7	www.imf.org – (Xalqaro valyuta fondi rasmiy veb sayti).
8	www.adb.org – (Osiyo taraqqiyot banki rasmiy veb sayti).

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a)5 baxo olish uchun talabaning bilim darajasi kuyidagilarga javob berishi lozim:

>fanning moxiyati va mazmunini tuliq yorita olsa;

>fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yul quymasa;

>fan buyicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy axamiyati haqida aniq tasavvurga ega bulsa;

>fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;

>berilgan savollarga aniq va lunda javob bera olsa;

>konspektga puxta tayyorlangan bulsa;

>mustaqil topshiriqlarni tuliq va aniq bajargan bulsa;

>fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni tuliq uzlashtirgan bulsa;

>fanga tegishli mavzulardan biri buyicha ilmiy maqola chop ettirgan bulsa;

>tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b)4 baxo olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

>fanning moxiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yul quymasa;

>fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bulsa;

>fan buyicha berilgan vazifa va topshiriklarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;

>fan buyicha berilgan savollarga gugri javob bera olsa;

>fan buyicha konspektini puxta shakllantirgan bulsa;

>fan buyicha mustaqil topshiriqlarni tuliq bajargan bulsa;

> fanga tegishli konunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni uzlashtirgan bulsa.

v)3 baxo olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

>fan haqida umumiy tushunchaga ega bulsa;

>fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yul quyilsa;

>bayon qilish ravon bulmasa;

>fan buyicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;

>fan buyicha matn puxta shakllantirilmagan bulsa.

g)quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baxolanishi mumkin:

>U fan buyicha mashgulotlarga tayorgarlik kurilmagan bulsa;

>fan buyicha mashgulotlarga doir xech qanday tasavvurga ega bulmasa;

>U fan buyicha matnlarni boshqalardan kuchirib olganligi sezilib tursa;

>fan buyicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yul quyilgan bulsa;

>fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;

>fanni bilmasa.

Agar magistr hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho,

70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

FAN O‘QITUVCHISI TO‘G‘RISIDA MA’LUMOT

Muallif:	Ernazarov Nuriddin Elamonovich iqtisodiyot fanlari bo`yicha falsafa doktori (PhD)
E-mail:	n.ernazarov@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, “Moliya” kafedrasi
Taqrizchilar:	**I.Salamov** – SamVMI “Chorvachilikda iqtisodiy samaradorlik va buxgalteriya hisobi” kafedrasi dotsenti, i.f.n. **O.X.Oqbo‘tayev** - Samarqand viloyat Iqtisodiyot va moliya bosh boshqarmasi boshlig‘i o‘rinbosari

Mazkur Sillabus instituti o‘quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 08 dagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan. №5-09-11/1

Mazkur Sillabus “Moliya” kafedrasining 2024 yil 26 08 dagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan maqullangan.

O‘quv-uslubiy boshqarmasi boshlig‘i I.E.Shodmonov

Fakultet dekani O.M.Pardayev

Ikkinchi va kechki ta’lim bo‘limi boshlig‘i R.Samandarov

Kafedra mudiri J.R.Zaynalov

Tuzuvchi N.E.Ernazarov